

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ไปใช้ในชีวิตประจำวันตามการรายงานของนักเรียน เขตการศึกษา 9 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2530 จากโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 67 โรงเรียน มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 16,153 คน เป็นนักเรียนชาย 8,283 คน และนักเรียนหญิง 7,870 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างประชากรจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสหศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งได้จำนวนประชากรตัวอย่างมาจากรายการสุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane 1970: 886) โดยแยกเพศชายและเพศหญิงให้มีจำนวนเท่า ๆ กัน และได้กลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 800 คน เป็นเพศชาย 400 คน และเพศหญิง 400 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งตามชั้น (Stratified random sampling) หลายขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ทำการสุ่มตัวอย่างโรงเรียนจำนวน 67 โรงเรียนก่อนโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 โรงเรียน
2. สุ่มตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนที่เลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตการศึกษา 9 จำนวน 800 คน โดยคำนวณหาค่าร้อยละจากจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เทียบกับจำนวนนักเรียนในแต่ละโรงเรียน จึงได้ตัวอย่างประชากรแต่ละโรงเรียน ดังตารางที่ 29 ในภาคผนวก ค.

3. สุ่มตัวอย่างห้องเรียนโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากโรงเรียนที่เลือกจำนวน 1 หรือ 2 ห้องเรียน ตามสัดส่วนของตัวอย่างประชากรในแต่ละโรงเรียน

4. สุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่ายจากห้องเรียนที่เลือก เป็นกลุ่มตัวอย่างเอาไว้ แล้วสุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงให้มีจำนวนเท่า ๆ กัน ซึ่งในที่สุดได้จำนวนตัวอย่างประชากร จำนวน 800 คน เป็นเพศชาย 400 คน เพศหญิง 400 คน ตามที่ต้องการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักเรียนและข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนวิชาสุขศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 การนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (rating scales)

ตอนที่ 3 ปัญหาในการนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษา หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (rating scales) และแบบปลายเปิด (open-ended questionnaire)

วิธีสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 คู่มือการใช้หลักสูตร หนังสือเรียน คู่มือการสอน และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาค้นคว้าถึงปัจจัยที่จะส่งผลต่อการนำประสบการณ์การเรียนรู้ไปใช้
 เนื้อหาประสบการณ์ด้านต่าง ๆ และอุปสรรคที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถนำประสบการณ์
 การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษาไปใช้ โดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา แผนการศึกษาแห่งชาติ
 หลักสูตรคู่มือการสอน รายงาน การวิจัย และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. ผู้วิจัยได้สำรวจและสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง
 เพื่อทราบความคิดเห็นและข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับสภาพการนำประสบการณ์การเรียนรู้จาก
 วิชาสุขศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. สร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้าง
 ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักเรียน และข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียน
 วิชาสุขศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 การนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 ลักษณะแบบสอบถาม เป็นแบบประเมินค่า มีจำนวน 111 ข้อ โดยจำแนกเนื้อหาเป็น 11 ด้าน
 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ได้แก่

1. ด้านโภชนาการ จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านสุขภาพส่วนบุคคล จำนวน 15 ข้อ
3. ด้านสวัสดิศึกษา จำนวน 14 ข้อ
4. ด้านโรคติดต่อ จำนวน 11 ข้อ
5. ด้านโรคไม่ติดต่อ จำนวน 7 ข้อ
6. ด้านเพศศึกษา จำนวน 6 ข้อ
7. ด้านสุขภาพจิต จำนวน 14 ข้อ
8. ด้านสิ่งเสพติดให้โทษ จำนวน 6 ข้อ
9. ด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อม จำนวน 7 ข้อ
10. ด้านการปฐมพยาบาล จำนวน 17 ข้อ
11. ด้านการรับบริการการแพทย์และสาธารณสุข จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาในการนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษาไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า มีจำนวน 10 ข้อ และเป็นแบบ
ปลายเปิด 1 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content
validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ทางด้านสุขศึกษาจำนวน 8 ท่าน
ได้ตรวจพิจารณาให้ความคิดเห็นต่าง ๆ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนหนองบัวพิทยาคาร จำนวน 40 คน ซึ่งไม่ใช่กับนักเรียนใน
กลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นตลอดจนสำนวนภาษาที่ใช้ หลังจากนั้น
ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์

7. นำแบบสอบถามฉบับจริง จำนวน 800 ชุด ไปหาความเชื่อมั่น (reliability)
โดยวิธีโคเอฟฟิเชียนต์ แอลฟา (Coefficient-alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
เท่ากับ 0.81

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นำหนังสือไปยัง
ศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 9 เพื่อขอความร่วมมือ
2. ขอให้เขตการศึกษา 9 ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้อำนวยการ
ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือจากโรงเรียนของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดำเนินการ
ใช้แบบสอบถาม
4. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างพร้อมทั้งบรรยาย
รายละเอียดของการตอบแบบสอบถามพร้อม ๆ กัน ภายในห้องสอบซึ่งทางโรงเรียนจัดไว้ให้

และรอรับแบบสอบถามกลับคือมาวิเคราะห์ การเก็บข้อมูลครั้งนี้เริ่มตั้งแต่วันที่ 2 มิถุนายน 2530 ถึงวันที่ 22 มิถุนายน 2530

5. ผู้วิจัยได้ข้อมูลกลับคืนมา จำนวน 800 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอสเอซ (SPSSX-Statistical Package for the Social Science X) ตามลำดับดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1

1.1 สถานภาพทั่วไปของนักเรียน ผู้วิจัยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ โดยแยกตามเพศ อายุ ภูมิภาคเดิมของนักเรียน บุคคลที่นักเรียนอาศัยอยู่ด้วย อาชีพของหัวหน้าครอบครัว การศึกษาของหัวหน้าครอบครัว รายได้ของครอบครัว และการใช้เวลาส่วนใหญ่ของนักเรียนขณะที่อยู่บ้าน แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

1.2 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนวิชาสุขศึกษา ผู้วิจัยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ข้อมูลการนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

2.1 หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคะแนนที่ได้จากการวัดการนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ทำเป็นประจำ	เท่ากับ	3 คะแนน
ทำบ้าง เป็นครั้งคราว	เท่ากับ	2 คะแนน
ไม่เคยทำเลย	เท่ากับ	1 คะแนน

และแปลความหมายของค่ามัชฌิม เลขคณิต (\bar{X}) ของข้อที่ได้ดังนี้

2.50 - 3.00	หมายถึง	นำไปใช้เป็นประจำ
1.50 - 2.49	หมายถึง	นำไปใช้บ้าง เป็นครั้งคราว
1.00 - 1.49	หมายถึง	ไม่ได้นำไปใช้เลย

ผลที่ได้นำมาจัดอันดับและแยกสรุปรวมในแต่ละด้าน และนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรเพศ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลปัญหาการนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวัน ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 หากค่ามัชฌิม เลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนที่ได้จากการวัดปัญหาการนำประสบการณ์การเรียนรู้จากวิชาสุขศึกษาไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ปัญหามาก	เท่ากับ	3 คะแนน
ปัญหปานกลาง	เท่ากับ	2 คะแนน
ปัญหาน้อย	เท่ากับ	1 คะแนน

และแปลความหมายของค่ามัชฌิม เลขคณิต (\bar{X}) ของข้อที่ได้ดังนี้

2.50 - 3.00	หมายถึง	เป็นปัญหามาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	เป็นปัญหปานกลาง
1.00 - 1.49	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย

ผลที่ได้นำมาจัดอันดับ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรเพศ โดยใช้วิธีทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง